

Meinema, 1957.
Illustraties: Menno.

Het is omstreeks 1690. Na de herroeping van het Edict van Nantes door Lodewijk XIV in 1685 is de gereformeerde dominee Jean Lecourt naar Rotterdam gevlucht, waar hij predikant van de Waalse Gemeente is geworden (de kerk stond van 1657 tot 1922 aan de Hoogstraat). Hij woont met vrouw en kinderen aan de Boompjes. Zoon Jacques zit in Frankrijk in de gevangenis, zoals zovelen die *'dapper volharden in hun ongebroken geloof'*. Anderen bekeren zich uit lijfsbehoud tot het katholicisme.

Er klopt een mede-Hugenoot aan die zojuist met zijn twee dochters uit Frankrijk is gevlucht. Ze worden door het domineesgezin liefderijk opgenomen, later komen ze in de Breestraat te wonen. Garnier vertelt over de gruwelijkheden door de Franse dragonders begaan jegens de protestanten.

Na de zondagspreek spoort ene Braconnier, een soort geheim agent, in bedekte (bijbelse) termen Lecourt aan om terug te keren naar Frankrijk: er zijn veel gemeenten zonder herder, dus ze blijven verstoken van doop en avondmaalsviering. Hij kan onderduikadressen regelen. Lecourt stemt toe, later keurt de synode in Den Haag zijn plan goed. Als vertegenwoordiger in Leids laken zal hij naar zijn vaderland reizen. Zijn vrouw Madeleine schrijft na zijn vertrek aan de kerkenraad waarom hij niet op de vergadering kan komen. De leden betuigen hun instemming.

Via Brussel gaat Lecourt naar het regiment Nassau-Ouwerkerk, dat in de buurt is gelegd. Luitenant De Chaumont zal hem Frankrijk binnensmokkelen. Helaas sneuvelt die enkele dagen later: de dominee zal het (met Gods hulp natuurlijk) zelf

moeten opknappen. In Aat (Frans: Ath) zegt een legercommandant hem dat het levensgevaarlijk is wat hij van plan is. Ook een bevriende luitenant raadt het af. Maar Lecourt gaat toch.

Zonder paard en laken, maar met bijbels en tractaten vertrekt hij te voet naar Bergen (Mons). In Avesnes ontsnapt hij aan arrestatie en in Rue des Boeufs logeert hij bij een mede-Hugenoot. Die organiseert een bijeenkomst van geloofsgenoten in het bos, Lecourt houdt een echte hagepreek. Maar een spion heeft hem gezien, dus de volgende ochtend vertrekt hij in het donker naar Saint Pierre.

Daar werkt hij vanuit wisselende onderkomens. Hij preekt, houdt avondmaalsvieringen en doopt kinderen. Ook bij de, quasi tot het katholicisme bekeerde, wijnboer Migault moet hij weg, een Roomse fanaat heeft hem gezien. In een wijnvat wordt hij net op tijd naar een ander adres gebracht, waarna hij heel Picardië doortrekt om het Woord te verkondigen.

In Varennes ontmoet hij bij de schoenmaker Legendre de officier Lamotte. Met hem reist Lecourt naar Parijs. Onderweg blijkt hij in de gaten te worden gehouden: is Braconnier een verrader? Lamotte helpt hem aan een nieuwe identiteit en een logeeradres bij de (ogenschijnlijk) katholieke klokkenmaker Orry. Die brengt hem in contact met andere predikanten. Het mogelijke verraad van Braconnier wordt besproken (op het hoofd van elke predikant staat een geldprijs) en Lecourts reis naar het zuiden gaat niet door: hij blijft in Parijs.

Braconnier blijkt ook in Parijs te zijn, Lecourt is op zijn hoede. Hij zal binnenkort naar Holland terugreizen. Op straat herkent hij de verrader, die inderdaad de prefectuur heeft ingelicht over Lecourts activiteiten. Maar hij krijgt pas geld als de gezochte daadwerkelijk is opgepakt. Hij geeft een goed signalement van de dominee.

Na enkele huisbezoeken wordt de als timmermansgezel vermomde Lecourt als hij terugkeert bij de horlogemaker gearresteerd en voor de prefect gebracht. Braconnier identificeert hem, maar Lecourt slaat terug door hem als spion voor de Engelse koning te ontmaskeren. Na onderzoek blijkt dat te kloppen en Braconnier wordt in de cel naast die van Lecourt gezet.

Orry slaat alarm bij de andere dominees, die te weten komen dat Lecourt, ook na marteling, weigert terug te keren tot het rooms-katholicisme en veroordeeld is tot de galeien. Hij zal daarvoor naar LeHavre worden overgebracht door een gendarmerie-officier en twee manschappen. De officier blijkt Lamotte te zijn, die met een vervalst bevelschrift de dominee heeft opgehaald. In Dieppe proberen ze een schip naar Engeland te vinden. Dat lukt, de kapitein is goed protestant en wil de vier mannen gratis (*'om Gods wil'*) meenemen. Ze moeten dan in Tréport een visser vinden die hen buitengaats, nadat het Engelse schip geïnspecteerd is, wil overzetten. Dat lukt, ze varen uit maar ontmoeten een Frans wachtschip. Bidden tot de Here helpt en ze kunnen veilig overstappen op de Engelsman, *'dank zij de hulp van mensen en de bewaring door God'*.

Gevaarlijke Dienst is een van de weinige historische jeugdboeken die, althans gedeeltelijk, in Rotterdam spelen. Een verhaal uit de tijd van de Hugenotenvervolging in Frankrijk. Lecourt is een compromisloze dominee van de Waalse Gemeente, die zijn leven riskeert door naar het gevaarlijke Frankrijk te reizen om het Woord te verkondigen aan de herderloze kuddes. De Rooms en krijgen hem te pakken, maar de Here zorgt ervoor dat de verrader gestraft wordt en dat dominee via een Engels schip kan vluchten. Het is natuurlijk Refolit, maar historisch betrouwbaar (zie onder) en uiterst spannend. Maar het dogmatische irriteert. Lecourt heeft bijvoorbeeld weinig begrip voor de uit lijfsbehoud 'katholieke' broeders in het geloof.

Rotterdam

Lecourt woont aan de Boompjes, geloofsgenoot Conti in de Wijnstraat. Voor nieuwe vluchtelingen wordt onderdak gevonden in de Breesstraat, je kunt de klokken van de St.-Laurens horen. Ook de Kipstraat wordt genoemd, evenals de Goudse Rijkweg, waar Braconnier een paard koopt. Als Lecourt vertrekt kijkt hij op de hoek van het Bolwerk nog eenmaal om. Bij de Oostpoort neemt hij het paard over van Braconnier en begint aan zijn kruistocht.

Overgenomen uit: <http://achterderug.nl/zsb-biografie/heiner.pdf>

Meer dan tweehonderd titels

HOEK VAN HOLLAND — Maandag is overleden de bekende schrijver N. Heiner. Onder het pseudoniem H. te Merwe was hij vooral bekend, hoewel hij ook andere namen – zoals Hein Hoek – gebruikte. De heer Heiner werd op 22 januari 1896 in Gorinchem geboren. De begrafenis heeft plaats op vrijdag 23 september 1977 in Hoek van Holland.

De heer Heiner schreef onder de titel „De wapenknecht van de roofridder" eerder een feuilleton voor ons dagblad, terwijl momenteel „Vechters voor vrijheid" wordt geplaatst. Onder de titel „Kracht van het geloof laten zien in doen en laten van een christen" plaatsten wij in de oudejaarsbijlage 1976 een interview met hem. De overledene heeft meer dan tweehonderd boeken op zijn naam staan.

Dat Te Merwe dit kon, had niet alleen met zijn creativiteit maar vooral ook met zijn grote kennis van de geschiedenis te maken. Voordat hij een verhaal opschreef, wilde hij zeker zijn van de feiten. In de historische boeken mochten geen elementen voorkomen die niet klopten. Te Merwe maakte in de protestantse kring naam als schrijver van historische verhalen voor jongeren.

Bekende titels zijn „Van Keezen, Pruisen en Oranjeklanten", „Der Vad"ren Pand", de serie over Luyt Lievensz. Naast Meinema, Callenbach, de Vuurbaak, Voorhoeve en Van den Tol, gaf Heiner de laatste jpren ook veel bij De Banier uit. Hij baseerde zich veelal op zuiver historische gegevens. De verhalen werden ingepast in het historisch kader. "Als ik", aldus destijds de heer Heiner in ons interview, „in Oranje-Aert zeg dat 't op 22 december 's morgens half vier sneeuwde, dan sneeuwde het."

De heer Heiner was zoon van een anti-revolutionair wethouder in Gorinchem, ging in het onderwijs, verbleef als zodanig in Rotterdam, Bennekom en Delft maar koos – na diverse acties behaald te hebben – uiteindelijk in Utrecht tijdens de studie Nederlands en geschiedenis toch voor schrijven boven studeren. Hij had een werkzaam aandeel in de opbouw van het zondagsschoolfonds van Meinema.

De overledene wilde een boek met een boodschap brengen. „Je laat de kracht van het geloof zien in het leven en in het doen en ook in het laten van een christenmens”, aldus de heer Heiner in het interview dat wij met hem hadden. Tevens was hij ervan overtuigd dat het aantal mensen dat naar een dergelijk boek grijpt, steeds kleiner wordt. „Behalve dan in die kringen waar ze op zondag nog niet erop uit trekken en waar ze het belangrijk vinden dat de kinderen de Bijbelse geschiedenis kennen en hun psalmversje leren”.